

Eco-efficiency

ดร.วิฑูรย์ สิมะโรคดี
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

Us: **ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ หรือ Eco-efficiency** นั้น คำว่า Eco มาจากต้นคำ 2 คำ คือ Ecology ที่แปลว่าระบบนิเวศและ Economy ที่แปลว่าเศรษฐกิจ รวมกับคำว่า Efficiency ที่แปลว่า ประสิทธิภาพ

ดังนั้น คำว่า Eco-efficiency ก็คือ **การบริหารจัดการให้ภาคธุรกิจมีประสิทธิภาพหรือศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้น พร้อมๆ กับมีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย**

แนวคิดเรื่อง Eco-efficiency นี้ เริ่มโดย “สถานักธุรกิจโลก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” (World Business Council for Sustainable Development หรือ WBCSD) ซึ่งเป็นกรรวมตัวของกลุ่มบริษัทชั้นนำระหว่างประเทศ และได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการในการประชุมสุดยอดด้านสิ่งแวดล้อม หรือ Earth Summit เมื่อปี 2535

WBCSD ได้กำหนดแนวทางที่จะช่วยให้การประกอบการด้านธุรกิจประสบความสำเร็จในเชิงนิเวศเศรษฐกิจ 7 ประการ ดังนี้

- 1) ลดการใช้ทรัพยากรหรือวัตถุดิบในการผลิต และการบริการ
- 2) ลดการใช้พลังงานในการผลิต และการบริการ
- 3) ลดการระบายสารพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม
- 4) เสริมสร้างศักยภาพการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่
- 5) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน
- 6) เพิ่มอายุของผลิตภัณฑ์ และ
- 7) เพิ่มระดับการให้บริการแก่ผลิตภัณฑ์และเสริมสร้างธุรกิจ

บริการ

แนวคิดเรื่อง Eco-efficiency ดังกล่าว เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างความเจริญก้าวหน้าทางธุรกิจ (การเพิ่มผลกำไรให้กับองค์กร) และการรักษาระบบนิเวศ โดยการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ยังเป็นดัชนีชี้วัดความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่มุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน อันเป็นเป้าหมายโดยรวมของนานาประเทศในระยะยาวต่อไป

แนวคิดเรื่อง Eco-efficiency จึงสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง Sustainable Development หรือการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มุ่งเน้นให้ภาคธุรกิจประกอบการโดยยึดหลัก 3 สมดุล คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ประโยชน์ที่ได้จากการทำ Eco-efficiency มีมากมายหลายประการ

เริ่มตั้งแต่การช่วยประเมินให้เห็นถึงสภาพของผลิตภัณฑ์องค์กรหรือภาคธุรกิจ ในช่วงระยะเวลาต่างๆ ที่ผ่านมานี้ ซึ่งสามารถใช้เทียบเคียงสมรรถนะด้านการจัดการกับองค์กรหรือภาคธุรกิจอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน (Benchmarking) อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภายในองค์กรหรือภาคธุรกิจเอง

ผลที่ได้จากการประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-efficiency) สามารถนำไปปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของตนเองให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

การดำเนินการตามแนวคิด Eco-efficiency ยังช่วยลดต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ ทั้งในส่วนของ การใช้พลังงานและการใช้ทรัพยากร อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตด้วย

เรื่องนี้ยังสามารถใช้ในการกำหนดบทบาทเชิงนโยบายของกลยุทธ์ขององค์กรหรือภาคธุรกิจสำหรับการ ดำเนินงานในอนาคตได้ และใช้เป็นกลยุทธ์ด้านการตลาด และส่งเสริมภาพลักษณ์ของบริษัท ในการเป็นผู้นำด้านการพัฒนา และผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ยังช่วยลดมลพิษทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ลดการใช้ทรัพยากร ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนมากขึ้น ลดการปล่อยมลภาวะ เป็นต้น และก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

การประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-efficiency) ในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมนั้น โดยปกติแล้ว เป็นการคำนวณเพื่อหาสัดส่วนระหว่างมูลค่าของผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Product or service value) กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental impact) โดยในส่วนของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มักจะเน้นการพิจารณาที่การใช้พลังงาน วัสดุ น้ำ (Consumption of energy, materials, and water) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Green house gas) หรือ คาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) นั่นเอง

ทุกวันนี้ ไม่ว่าเราจะประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่อง “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” (Sustainable Development) หรือ “ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ” (Eco-efficiency) ก็ล้วนแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้อย่างมีคุณค่าที่สุด เพื่อให้ลูกหลานรุ่นหลังได้มีโอกาสใช้เพื่อการพัฒนาในยุคต่อไปด้วย

